

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ СЛІШИХ
ТА ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ**

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ
6-8 клас

**Укладачі: вчителі трудового навчання Котляров Л.М., Соцька І.В.,
канд. пед. наук , старший науковий співробітник Легкий О.М.**

Київ - 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Трудове навчання є складовою єдиної системи спеціального навчання, виховання і розвитку учнів з порушеннями зору, сприяє формуванню предметних, міжпредметних та ключових компетентностей учнів на основі врахування індивідуальних психофізичних можливостей кожної дитини з порушенням зору.

Трудове навчання покликане створювати умови для формування технічно, технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного суспільства, життєво необхідних знань, умінь і навичок ведення домашнього господарства і сімейної економіки, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпеченні умов для їх професійного самовизначення, виробленню в них навичок творчої діяльності, виховання культури праці, здійсненні допрофесійної та професійної підготовки за їх бажанням і з урахуванням індивідуальних можливостей.

Зміст трудового навчання в школі для дітей з порушеннями зору має ті ж самі цілі й завдання, що і в загальноосвітній школі, які реалізуються з урахуванням психофізичних особливостей цієї категорії учнів, корекції недоліків у фізичному і сенсомоторному розвитку та попередження можливих утруднень.

Трудове навчання забезпечує формування технічного світогляду, закріплення на практиці знань про технологічну діяльність, спираючись на закони та закономірності розвитку природи, суспільства, виробництва і людини, створює сприятливі умови для професійного самовизначення учнів, обґрунтованого вибору професії з урахуванням власних здібностей, уподобань і інтересів, сприяє розвитку технічної творчості та конструкторських здібностей, становленню морально-вольових якостей, культури праці.

Структура програми представлена у вигляді таблиці, що включає наступні колонки: 1 – порядковий номер розділу, теми; 2 – орієнтовна кількість годин, що відводиться для вивчення кожної теми; 3 – зміст навчального матеріалу, який поділений на теми (у кожній темі виділяються підтеми); 4 – навчальні досягнення учнів, що охоплюють знання та уміння, які повинні бути

сформовані в учнів на основі вивчення конкретної теми; 5 – спрямованість корекційно-розвивальної роботи, де окреслюються основні напрямки корекційно-розвивальної роботи, яку слід здійснювати на матеріалі теми. Зокрема, охоплюються процеси сенсомоторного розвитку, пізнавальної та мовленнєвої діяльності, виховання особистісних якостей.

Зміст трудового навчання подано у двох напрямках: „Технічна праця” і „Обслуговуюча праця”. Увесь курс програми побудовано таким чином, щоб технічною і обслуговуючою працею були зайняті як хлопчики, так і дівчатка. У кожному класі протягом навчального року чергуються заняття з технічної та обслуговуючої праці. Клас ділять на дві підгрупи: окремо хлопчики і дівчатка. Для дівчаток на технічну працю відведено в кожному з класів по 18 годин на рік, стільки ж часу хлопчики зайняті обслуговуючою працею. Решту часу (52 години) хлопчики зайняті технічною працею, дівчатка – обслуговуючою. Такий розподіл дає можливість ознайомити хлопчиків та дівчаток з елементарними прийомами і навичками технічної та обслуговуючої праці, потрібними їм у житті.

Зміст програми складається з базової та варіативної частин. Навчальний заклад самостійно формує змістове наповнення варіативної частини програми для здійснення практичної діяльності учнів відповідно до їхніх уподобань, навчально-матеріальної бази, виробничого оточення, регіональних художніх промислів.

Згідно наказу МОН України №128 від 20.02.2002 р. поділ на підгрупи при проведенні уроків з трудового навчання у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах) здійснюється при кількості учнів у класі більше 7. При низькій наповнюваності класу не виключено комплектування змішаних груп (хлопців і дівчат разом). При цьому враховуються психофізичні особливості учнів, їх інтереси та здібності, пов'язані з працею.

Враховуючи диференційований підхід до навчання хлопчиків та дівчаток, а також до навчання учнів з різними захворюваннями та ступенями втрати зору, програмою передбачається можливість вибору вчителем об'єктів праці залежно від місцевих умов. Добір об'єктів праці здійснюється з урахуванням змісту програми, вікових та індивідуальних особливостей учнів, корекційної вагомості та доцільності виготовлення виробу. При календарно-тематичному плануванні вчитель може, в межах календарного плану, корегувати кількість годин на вивчення тем, а також послідовність їх викладу.

Трудове навчання в кожному класі завершують узагальненими екскурсіями, в процесі яких розв'язують пізнавальні, виховні та профорієнтаційні завдання. Організація праці учнів на основі виробничих замовлень, екскурсії на виробничі підприємства та підприємства Товариства сліпих створюють необхідні умови для активної профорієнтаційної роботи. На екскурсіях відбувається ознайомлення учнів з основними робітничими професіями промислового виробництва, а також сфери обслуговування населення. Все це допоможе випускникам свідомо обрати професію.

Для організації трудового навчання доцільно використовувати і виробничо-навчальну базу промислових підприємств Товариства сліпих, навчальних майстерень та навчально-виробничих комбінатів, орієнтувати школярів на народні художні промисли, що мають тенденцію до розвитку.

Слід ширше використовувати спеціальні технічні засоби, завдяки яким можна використовувати залишковий зір при обробці різних матеріалів ручним та механічним способом; використовувати засоби наочності: рельєфні малюнки, креслення, плакати тощо, у певній системі вводити елементи спеціальної графіки, які передбачають читання і виконання рельєфних малюнків, креслень, схем.

Для проведення занять із технічної праці в школі необхідно надати приміщення з бічним лівостороннім стрічковим освітленням, обладнані сонцезахисними пристроями(підйомно-поворотні жалюзі, штори з бавовняних тканин - попліну, штапельного полотна, репсу). Для навчальних майстерень і лабораторій встановлене мінімальне значення коефіцієнта природного освітлення, що дорівнює 2,5 відсотки. При глибині приміщення майстерні більш ніж як 6 м, обов'язково потрібне тільки правостороннє підсвічування світильниками, розміщеними не менш як за 2,2 м від стелі. Напрямок основного світлового потоку справа, спереду та позаду від учнів неприпустиме.

Штучне освітлення приміщень навчальних майстерень повинне бути в межах 500 лк горизонтально на рівні 0,8 м від підлоги. Таке саме освітлення передбачене і у вертикальному напрямку.

Для охорони залишкового зору на заняттях з трудового навчання необхідно неухильно дотримуватись рекомендацій офтальмологів, правил особистої гігієни і безпеки праці. Зокрема, перед кожним заняттям інструктувати учнів щодо дотримання правил техніки безпеки, навіть якщо одне і те саме завдання вони виконують протягом кількох занять.

Для шкіл, які не мають земельних наділів, зміст розділу "Технологія вирощування рослин" можна замінити аналогічними видами робіт з вирощування квітів, ландшафтного дизайну, озеленення території.

Практичні роботи пов'язані з приготуванням страв з яєць, молока, м'яса, риби виконуються за погодженням з адміністрацією школи при наявності відповідного забезпечення та санітарно-гігієнічних умов.

Під час трудового навчання, крім урахування санітарно-гігієнічних вимог та можливості виконання того чи іншого трудового процесу, обов'язковою умовою для збереження залишкового зору слід ураховувати ряд протипоказань, що впливають з характеру захворювання очей. Нижче наводяться протипоказання з основних захворювань.

1. Протипоказання з основних захворювань.

Назва захворювання	Характер робіт, протипоказаних для виконання школярами з порушеним зором
Ускладнена висока короткозорість. Відшарування сітківки в стані іноперабельності. Колобома судинної оболонки і сітківки. Помутніння скловидного тіла.	Роботи, пов'язані: з епізодичним підйманням предметів масою більше 3-5 кг (залежно від віку) або систематичним підйманням предметів меншої маси; із застосуванням фізичної сили ривками, зі стрясуванням тіла і з нахиленим положенням голови; з постійною (тривалою) напругою зору (розгляданням дрібних деталей).
Атрофія зорових нервів. Захворювання сітківки та судинної оболонки.	Роботи, пов'язані з виділенням парів свинцю, ртуті, сірковуглецю; із складальними операціями, що потребують більшого (більше 30x30 см) поля зору.
Помутніння рогівки.	Роботи, пов'язані з виділенням пилу, водяних парів, хімічних речовин.
Ускладнена трахома.	Роботи, що виконуються на вільному повітрі, пов'язані з дією вітру та пилу.
Глаукома.	Роботи, пов'язані з підніманням важких предметів із значною фізичною напругою з нахиленим положенням голови, зі стрясуванням тіла, з впливом теплового

	випромінювання; із значною нервово-емоційною напругою.
Афакія (відсутність кришталика).	Роботи, пов'язані із стрясанням тіла, із застосуванням фізичної сили ривками, із впливом інфрачервоного проміння.

2. Види робіт, до яких забороняється залучати учнів сліпих та з порушенням зору.

1. Роботи, що не відповідають віку і пов'язані з великим фізичним навантаженням: миття підлог, носіння води в тарі місткістю більше 3 літрів, прання білизни вручну або машинами – до 7 класу включно, рубання дров, прання постільної та натільної білизни вручну, вантаження і розвантаження важких предметів, натирання підлог.

2. Робота, небезпечна для життя: очищення від снігу даху та проїзних частин вулиць; ремонт і обслуговування електромережі високої напруги; заготівля льоду на річках та озерах; миття і протирання освітлювальної арматури та віконного скла на будь-якому поверсі; обслуговування котельної, поточна дезінфекція, а також дезінфекція, дегазація, дератизація, інші роботи із застосуванням отрутохімікатів.

3. Роботи, небезпечні в епідеміологічному відношенні: прибирання санвузлів, умивальних кімнат, місць загального користування, прибирання та вивіз нечистот.

Програма «Технічна праця» 6 клас

(70 годин на рік, 2 години на тиждень, з них для хлопців -52 години на рік, для дівчат -18 годин на рік)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	<p>Поняття про техніку і технології. Людина у сучасному технологічному світі. Основні види технологічної діяльності у побуті: ремонт сантехніки, електричних приладів, ремонт квартири тощо. Демонстрація виробів, виготовлених учнями 6 класу за попередні роки. Правила внутрішнього розпорядку в майстерні. Загальні правила безпеки праці, виробничої санітарії та особистої гігієни. Робоче місце, його організація та тримання в зразковому стані. Розподіл громадських обов'язків між учнями.</p>	<p><i>Характеризує</i> технологію як перетворюючу діяльність.</p> <p><i>Наводить приклади</i> видів техніки.</p> <p><i>Усвідомлює</i> значення дотримання правил безпеки праці, внутрішнього розпорядку в майстерні.</p> <p><i>Виконує</i> вимоги щодо організації та стану робочого місця.</p>	<p>Розширення уявлень дітей про сфери трудової діяльності людини.</p> <p>Активізація пізнавального інтересу до технологічної діяльності людини у побуті та на виробництві.</p> <p>Розвиток довільної уваги, дисциплінованості, орієнтування у приміщенні майстерні та на робочому місці.</p> <p>Виховання усвідомленого ставлення до виконання правил безпеки праці.</p>
3	13(5)	Розділ 1. Технологічні процеси виготовлення виробів із конструкційних матеріалів		

4	5(3)	<p>Тема 1. Об'єкти технологічної діяльності.</p> <p>Об'єкти технологічної діяльності: машини, книги, меблі тощо. Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для виготовлення виробів: деревина, метал, пластмаса, гума тощо; поняття про їх властивості. Вибір конструкційних матеріалів для виготовлення виробів.</p> <p>Відомості про процес обробки різних матеріалів різанням. Знаряддя праці для ручної обробки матеріалів різанням. Способи отримання виробів заданої форми і розмірів.</p>	<p><i>Називає</i> об'єкти технологічної діяльності.</p> <p><i>Характеризує</i> види конструкційних матеріалів, їх основні властивості.</p> <p><i>Обґрунтовує</i> вибір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу.</p> <p><i>Наводить приклади</i> професій, пов'язаних з обробкою деревини, металу.</p> <p><i>Розпізнає</i> конструкційні матеріали <i>та характеризує</i> його властивості.</p> <p><i>Характеризує</i> процес різання матеріалів, знаряддя праці для ручної обробки матеріалів різанням, способи отримання виробу заданої форми і розмірів.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення активного словника назвами матеріалів та об'єктів технологічної діяльності.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, аналітичного та наочно-дійового мислення.</p> <p>Розвиток уявлень про професії.</p> <p>Застосування безпечних прийомів роботи з інструментами.</p>
5	8(2)	<p>Тема 2. Виготовлення виробів з дроту і тонколистового металу.</p> <p>Початкові відомості про процес виготовлення деталей з тонкого листового металу та дроту. Властивості сталевих, мідних, алюмінієвих дротів. Виконання ескізу виробу з листового металу та дроту. Прийоми розрізання дроту і листового металу. Призначення слюсарних інструментів: масштабної лінійки з рельєфними поділками, спеціальної рисувалки, кутника, кернера, бородка, киянки. Робоче місце (слюсарний верстак), його будова та догляд за ним. Будова ручних ножиць. Прийоми роботи ручними ножицями. Зміст праці слюсаря, жерстяника, арматурника.</p>	<p><i>Характеризує</i> процес виготовлення деталей з тонкого листового металу та дроту.</p> <p><i>Розпізнає та характеризує</i> дріт та його властивості.</p> <p><i>Виконує</i> ескіз виробу за зразком.</p> <p><i>Володіє</i> безпечними прийомами згинання, виправлення, різання дроту та тонколистового металу.</p> <p><i>Користується</i> різними видами слюсарних інструментів.</p> <p><i>Здійснює</i> підготовку слюсарного верстака до роботи, <i>організовує</i> робоче місце.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпечної праці.</p>	<p>Розвиток аналізуючого обстеження, дотикового сприймання, дрібної моторики, координації рухів.</p> <p>Розвиток наочно-дійового мислення, збагачення активного словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Розвиток самоорганізації, навичок самоконтролю, стимулювання самостійної практичної діяльності.</p> <p>Застосування безпечних прийомів роботи.</p> <p>Розвиток уявлень про професію слюсаря.</p>
6	4(2)	Розділ 2. Елементи машинознавства		

7	4(2)	<p>Тема 1. Деталі та з'єднання.</p> <p>Поняття про вироби, деталі. Типові деталі, рухомі та нерухомі з'єднання, їх призначення та використання в обладнанні шкільної майстерні. Поняття про кінематичну схему. Умовні позначення типових деталей на кінематичних схемах. Призначення та будова слюсарних лещат, гвинтових затискачів столярного верстака. Складання моделей з нерухомими та рухомими з'єднаннями з деталей конструктора. Прийоми роботи з використанням слюсарних лещат, гвинтових затискачів столярних верстаків.</p>	<p><i>Розпізнає та називає</i> деталі, рухомі та нерухомі з'єднання.</p> <p><i>Має уявлення</i> про кінематичну схему, <i>розпізнає</i> умовні позначення типових деталей.</p> <p><i>Розпізнає</i> складові частини пристроїв та устаткування, <i>має уявлення</i> про їх призначення.</p> <p><i>Володіє</i> прийомами рухомих та нерухомих з'єднань, <i>складає</i> моделі з деталей конструктора.</p> <p><i>Виконує</i> прийоми роботи з використанням слюсарних лещат, гвинтових затискачів столярних верстаків.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпеки праці та внутрішнього розпорядку в майстерні.</p>	<p>Розвиток мислення та мовлення на основі збагачення уявлень дітей про типові деталі, види з'єднань та їх умовні позначення на кінематичних схемах.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, дотикового сприймання, дрібної моторики, координації рухів.</p> <p>Розвиток самоорганізації, навичок самоконтролю, стимулювання самостійної практичної діяльності.</p>
8	16(10)	Розділ 3. Електромонтажні роботи		
9	2(2)	<p>Тема 1. Виготовлення виробів з нерозгалуженим електричним колом безпечної напруги.</p> <p>Поняття про електричне коло та його елементи. Електрична рельєфна схема та умовні рельєфні позначення на ній джерел електричного струму, лампи розжарювання, вимикача, проводів.</p>	<p><i>Характеризує</i> поняття про електричну енергію, джерела та споживачі.</p> <p><i>Розпізнає та називає</i> умовні позначення на схемах.</p> <p><i>Характеризує</i> елементи схеми за функціональним призначенням.</p> <p><i>Пояснює</i> роботу електричної схеми.</p>	<p>Розвиток наочно-логічного мислення на основі засвоєння понять про електричне коло, його елементи та призначення.</p> <p>Розвиток мовлення, оперативної та довготривалої пам'яті.</p> <p>Збагачення активного словника.</p>

10	8(4)	<p>Тема 2. Призначення, будова і прийоми роботи електромонтажними та слюсарно-монтажними інструментами.</p> <p>Види конструкцій і застосування проводів для кіл напругою до 12 В (переріз струмопровідної жили до 1 мм). Види, будова та призначення електромонтажних інструментів (кусачки, плоскогубці, круглогубці, викрутки). Прийоми обробки кінців та з'єднання проводів. Правила безпеки праці. Джерела електричної енергії, споживачі. Призначення електричного конструктора, його деталі і правила користування ним. Призначення мікроарматури (патрон, вимикач, перемикач). Поняття про провідники та ізолятори. Ізоляція з'єднання.</p>	<p><i>Пояснює</i> прийоми та правила безпечної роботи з електромонтажними інструментами.</p> <p><i>Розпізнає та наводить приклади</i> застосування електромонтажних інструментів.</p> <p><i>Володіє</i> прийомами обробки та з'єднання проводів.</p> <p><i>Має уявлення</i> про призначення електро-арматури.</p> <p><i>Характеризує та наводить приклади</i> провідників та ізоляторів електричного струму.</p> <p><i>Користується</i> деталями конструктора, мікроарматурою, <i>розуміє</i> їх призначення.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпечної праці.</p>	<p>Конкретизація уявлень про типові інструменти та ручні знаряддя праці, їх використання у сучасних технологічних процесах у побуті й на виробництві.</p> <p>Розвиток наочно-логічного мислення, оперативної пам'яті, умінь користуватись зразками, схемами для здійснення самоконтролю.</p> <p>Розвиток вміння аналізувати об'єкти праці та визначати послідовність практичних дій.</p> <p>Розвиток уявлень про професію електромонтера.</p>
11	6(4)	<p>Тема 3. Складання електрифікованих виробів.</p> <p>Планування роботи. Складання нерозгалужених електричних кіл. Ознайомлення з будовою та дією кишенькового ліхтарика. Підготовка, обробка кінців проводів. Монтаж електричного кола виробів. Випробування виробів у роботі.</p>	<p><i>Розпізнає</i> деталі електричного конструктора.</p> <p><i>Здійснює</i> підготовку та <i>виконує</i> монтаж електричного кола.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпечної роботи з електричним конструктором, інструментами та матеріалами.</p>	<p>Розвиток предметно-практичної діяльності, наочно-дійового мислення, процесів пізнавальної діяльності.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, планувальних та практичних дій.</p>
12	16	Варіативна частина (для хлопців)		
13	2	Експерсії на виробництво(для хлопців)		

Програма «Технічна праця» 7 клас

(70 годин на рік, 2 години на тиждень, з них для хлопців -52 години на рік, для дівчат -18 годин на рік)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	<p>Зміст роботи в поточному навчальному році. Демонстрація виробів, виготовлених учнями попереднього класу.</p> <p>Поняття про професію. Класифікація професій за п'ятьма типами, залежно від предмета праці: “людина—техніка”, “людина—людина”, “людина— природа”, “людина — художній образ”, “людина — знакова система”. Специфіка предмета, знарядь та умов праці кожної професії.</p>	<p><i>Розрізняє</i> професії за ознакою предмета праці: “людина—техніка”, “людина—людина”, “людина— природа”, “людина—знакова система”.</p> <p><i>Називає</i> основні галузі промисловості.</p> <p><i>Наводить приклади</i> промислового і сільськогосподарського виробництва.</p> <p><i>Наводить приклади</i> професій машинобудівної промисловості.</p> <p><i>Усвідомлює</i> значення дотримання правил безпеки праці, внутрішнього розпорядку в майстерні.</p> <p><i>Виконує</i> вимоги щодо організації та стану робочого місця.</p>	<p>Розширення уявлень дітей про сфери трудової діяльності людини.</p> <p>Розвиток уявлень про професії та предмету праці людини.</p> <p>Активізація пізнавального інтересу до різних сфер трудової діяльності людини, знарядь та умов праці.</p> <p>Виховання безпечного поведження у майстерні, дисциплінованості.</p>
3	21(11)	Розділ 1. Технологічні процеси виготовлення виробів із конструкційних матеріалів		
4	3(3)	<p>Тема 1. Проектування виробів.</p> <p>Методи та етапи проектування виробів. Фантазування як один із методів створення нових об'єктів технологічної діяльності. Поняття про макет. Види макетів.</p> <p>Поняття про показники якості виробу: функціональні (можливість використання), естетичні, ергономічні (зручність, привабливість), технологічність (легкість виготовлення).</p> <p>Проектування меблів. Робота дизайнера.</p>	<p><i>Має уявлення</i> про методи проектування та їх практичне застосування.</p> <p><i>Пояснює</i> процес проектування, етапи проектування виробів.</p> <p><i>Характеризує</i> об'єкти технологічної діяльності, показники якості виробу, вибір об'єкту технологічної діяльності залежно від потреб людини.</p> <p><i>Наводить приклади</i> сучасних тенденцій у проектуванні меблів.</p> <p><i>Має уявлення</i> про роботу дизайнера.</p>	<p>Розвиток уявлень дітей про об'єкти та процеси технологічної діяльності людини.</p> <p>Розвиток аналітико-синтезуючого мислення.</p> <p>Розвиток аналітичного мислення на основі визначення показників якості виробу.</p> <p>Розширення уявлень про професії.</p> <p>Збагачення активного словника.</p>

5	8(2)	<p>Тема 2. Виготовлення виробів (деталей) прямокутної форми з елементами (отвори, фаски, виступи).</p> <p>Стругання шерхебелем, рубанком базових поверхонь заготовки і перевірка їх масштабною лінійкою з рельєфними поділками, столярним кутником. Розмічання ширини і товщини заготовки рейсмусом. Розмічання заготовки за допомогою масштабною лінійкою та кутника. Пиляння ножівкою (впоперек, поздовж). Свердління отворів. Обробка деталей рашпілем, наждачним папером.</p>	<p><i>Володіє</i> прийомами роботи зі столярними інструментами та приладдям.</p> <p><i>Виконує</i> розмітку деталі прямокутної форми за допомогою рейсмуса, масштабною лінійкою та кутника.</p> <p><i>Володіє</i> прийомами пиляння деревини та свердління отворів.</p> <p><i>Дотримується</i> безпечних прийомів роботи та правил користування столярним інструментом та приладдям.</p>	<p>Розвиток предметно-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток наочно-дійового мислення на основі формування умінь користуватись ескізом, кресленням для виконання розмітки деталі.</p> <p>Розвиток координації та самоконтролю рухів, кінестетичного сприймання.</p> <p>Використання безпечних прийомів роботи.</p>
6	8(4)	<p>Тема 3. Виготовлення об'ємних виробів криволінійного контуру з дроту.</p> <p>Прийоми згинання і складання виробів з дроту. Підготовка поверхні до фарбування олійною емаллю. Антикоровізне і декоративне оздоблення як засіб подовження строку служіння металевих виробів. Дбайливе ставлення до матеріалів. Правила безпеки праці.</p>	<p><i>Володіє</i> прийомами згинання і складання виробів з дроту.</p> <p><i>Називає та характеризує</i> способи антикорозійної та декоративної обробки деталей.</p> <p><i>Пояснює</i> послідовність антикорозійної та декоративної обробки деталей металевих виробів.</p> <p><i>Володіє</i> безпечними прийомами обробки деталей металевих виробів.</p>	<p>Розвиток предметно-практичної діяльності на основі виконання практичного завдання за зразком і планом дій.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, дрібної моторики.</p> <p>Збагачення активного словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Виховання дбайливого ставлення до матеріалів.</p>
7	2(2)	<p>Тема 4. Оздоблення виробів.</p> <p>Відомості про види оздоблення різних виробів без допоміжних матеріалів (різьблення, випалювання, карбування тощо). Прийоми оздоблення деталей та виробів із деревини і металу.</p> <p>Поняття про естетичну та економічну оцінку об'єкта праці, її складові.</p>	<p><i>Розпізнає</i> види оздоблення виробів із різних конструкційних матеріалів.</p> <p><i>Наводить приклади</i> особливостей технологічних процесів оздоблення, пристосування для виконання оздоблення та допоміжних матеріалів.</p> <p><i>Обґрунтовує</i> естетичну оцінку об'єкта праці.</p> <p><i>Виконує</i> економічну оцінку об'єкта праці.</p>	<p>Розвиток аналізуючого обстеження та дотикового сприймання, уміння естетично сприймати різні об'єкти рельєфно оздоблених виробів.</p> <p>Розвиток оцінювальної діяльності та мислення на основі визначення оцінки об'єкту праці відповідно до його складності.</p>
8	4(2)	Розділ 2. Елементи машинознавства		

9	4(2)	<p>Тема 1. Механізми перетворення і передавання рухів.</p> <p>Поняття про механізм. Принцип роботи, будова і призначення механізмів передавання і перетворення рухів (на прикладі пасової і рейкової передач). Ведуча та ведені деталі. Передаточне число. Умовні позначення пасової і зубчастої передач на кінематичній схемі. Ознайомлення з механізмами перетворення руху. Ознайомлення з будовою настільного свердлильного верстата.</p>	<p><i>Характеризує</i> механізм як засіб передавання і перетворення рухів.</p> <p><i>Розпізнає</i> умовні позначення пасової і зубчастої передач на кінематичній (рельєфній) схемі.</p> <p><i>Має уявлення</i> про будову настільного свердлильного верстата.</p> <p><i>Пояснює</i> роботу механізму настільного свердлильного верстата.</p> <p><i>Пояснює</i> правила безпеки праці під час роботи з механізованими знаряддями праці.</p>	<p>Розширення знань дітей про механізовані знаряддя праці, їх будову, типові деталі, види з'єднань та умовні позначення на кінематичних схемах.</p> <p>Розвиток мислення та мовлення на основі аналізу роботи механізмів передавання і перетворення рухів.</p>
10	8(4)	Розділ 3. Електромонтажні роботи		
11	8(4)	<p>Тема 1. Виготовлення виробів з нерозгалуженим електричним колом з побутової освітлювальної арматури.</p> <p>Види побутових однолампових світильників. Будова побутової лампи розжарювання, патрона, вимикача, штепсельної вилки. Види і призначення марок проводів, застосовуваних у побутових світильниках. Правила та прийоми складання електричного кола виробу.</p> <p>Поняття про електричну схему (принципову, монтажну), призначення та будова перемикача на два положення. Використання оптичних приладів і збільшувальних луп при виконанні електромонтажних робіт і розробці електричних схем. Бесіди про професію слюсаря-електрика. Правила безпеки праці. Правила електробезпеки. Вимоги до готового виробу.</p>	<p><i>Характеризує</i> та <i>наводить приклади</i> застосування електричної енергії в побуті.</p> <p><i>Має уявлення</i> про будову побутової лампи розжарювання, патрона, вимикача, штепсельної вилки та їх призначення.</p> <p><i>Має уявлення</i> про принципову та монтажну електричну схему, види і призначення електричних проводів.</p> <p><i>Володіє</i> безпечними прийомами та <i>дотримується</i> правил складання електричного кола.</p> <p><i>Користується</i> оптичними приладами при виконанні робіт.</p> <p><i>Усвідомлює</i> та <i>дотримується</i> правил безпеки праці.</p>	<p>Розвиток пізнавальної діяльності, аналізуючого обстеження.</p> <p>Розвиток наочно-логічного мислення на основі визначення провідників та ізоляторів електричного струму.</p> <p>Розвиток предметно-практичної діяльності, умінь користуватись інструментом для складання виробу.</p> <p>Розвиток наочно-дійового мислення, мовлення, оперативної та довготривалої пам'яті.</p> <p>Розвиток зорового сприймання на основі умінь користуватись допоміжними засобами (лупами).</p> <p>Розвиток уявлень про професію електромонтера.</p>
12	16	Варіативна частина (для хлопців)		

13	2	Екскурсії на виробництво(для хлопців)
----	---	---------------------------------------

Програма «Технічна праця» 8 клас

(70 годин на рік, 2 години на тиждень, з них для хлопців -52 години на рік, для дівчат -18 годин на рік)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	Зміст роботи в майстернях. Ознайомлення з виробами, виготовленими учнями восьмих класів попередніх років. Поняття про екологічну оцінку процесу і об'єкта праці. Вплив техніки і технологій на природу і людину. Колективна екологічна оцінка об'єкта і процесу праці.	<p><i>Характеризує</i> зразки виробів, виготовлені учнями восьмих класів.</p> <p><i>Обґрунтовує</i> суть екологічної оцінки технологічного процесу і об'єкта праці.</p> <p><i>Усвідомлює</i> важливість екологічної оцінки технологічного процесу.</p> <p><i>Усвідомлює</i> значення дотримання правил безпеки праці, внутрішнього розпорядку в майстерні.</p>	Активізація пізнавального інтересу до технологічної діяльності людини у побуті та на виробництві. Розвиток уявлень про причинно-наслідкові взаємозв'язки процесів виробництва та екології природного середовища.
3	17(7)	Розділ 1. Технологічні процеси виготовлення виробів із конструкційних матеріалів		
4	5(3)	<p>Тема 1. Виготовлення виробів, що мають деталі циліндричної форми.</p> <p>Креслення і ескіз деталей циліндричної форми. Правила пиляння деревини вздовж волокон. Будова лучкової пили. Вимоги до заготовок. Прийоми обробки деталей циліндричної форми ручним інструментом, робота рашпілем. Правила безпеки праці. Економне розмічання матеріалів. Загальні поняття про лісову та деревообробну промисловість. Основні робітничі спеціальності в лісовій та деревообробній промисловості.</p>	<p><i>Має уявлення</i> про креслення і ескіз деталей циліндричної форми.</p> <p><i>Має уявлення</i> про будову лучкової пили та правила пиляння деревини вздовж волокон.</p> <p><i>Володіє</i> прийомами обробки деталей циліндричної форми ручними інструментами.</p> <p><i>Дотримується</i> правил техніки безпеки.</p>	Конкретизація уявлень про типові інструменти та ручні знаряддя праці, їх використання у технологічних процесах у побуті й на виробництві. Розвиток предметно-практичної діяльності, координації рухів, кінестетичного сприймання. Розвиток уявлень про робітничі професії лісової та деревообробної промисловості.

5	6(2)	<p>Тема 2. Технологія довбання та ручного свердління отворів різних форм на заготовках із деревини.</p> <p>Породи деревини та їхні характерні ознаки. Будова і призначення доліт, теслярських і столярних стамесок, пристрою для ручного свердління (коловороту). Визначення послідовності виготовлення виробів з отворами. Ручні пристрої та пристосування для свердління отворів. Довбання отворів різної геометричної форми, глухих і наскрізних отворів на заготовках із деревини. Правила безпечної праці під час виконання робіт.</p>	<p><i>Називає та характеризує</i> породи деревини.</p> <p><i>Характеризує</i> процеси виконання отворів на заготовках із деревини.</p> <p><i>Визначає</i> послідовність виконання отворів.</p> <p><i>Виконує</i> різання стамескою уздовж і впоперек волокон, довбання отворів долотом.</p> <p><i>Здійснює</i> контроль якості робіт і усунення недоліків.</p> <p><i>Виконує</i> свердління отворів ручним пристроєм (коловоротом).</p> <p><i>Користується</i> безпечними прийомами роботи столярними інструментами, пристроями.</p>	<p>Розвиток загальнотрудових умінь на основі виконання завдань за інструкцією.</p> <p>Розвиток наочно-дійового мислення, предметно-практичної діяльності.</p> <p>Розвиток рухової сфери під час роботи з ручними інструментами.</p> <p>Застосування безпечних прийомів роботи зі столярними інструментами.</p> <p>Розвиток уявлень про професію столяра.</p>
6	6(2)	<p>Тема 3. Виготовлення деталей з тонкого листового металу та дроту.</p> <p>Технічний рельєфний малюнок, порядок побудови розгортки, визначення раціональної послідовності виготовлення або складання виробів. Призначення та будова спеціальних пристроїв для згинання, механічних ножиць. Заклепкові з'єднання, призначення і будова натяжки, підтримки та обтискача.</p>	<p><i>Визначає</i> послідовність виготовлення або складання виробів за технічним малюнком.</p> <p><i>Володіє</i> безпечними прийомами згинання, виправляння, різання дроту та тонколистового металу.</p> <p><i>Користується</i> різними видами слюсарних інструментів та приладдя.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпечної праці, організації робочого місця.</p>	<p>Розвиток наочно-логічного мислення, загальнотрудових умінь на основі виконання завдань за інструкцією.</p> <p>Розвиток предметно-практичної діяльності.</p> <p>Збагачення активного словника назвами інструментів та приладдя, практичних дій з ними.</p>
7	4(2)	Розділ 2. Елементи машинознавства		
8	4(2)	<p>Тема 1. Технологічна машина.</p> <p>Токарний верстат як технологічна машина (двигун, передавальний механізм, робочий орган). Типові деталі токарного верстата. Принцип роботи, кінематична схема. Будова токарного верстата по дереву (передня бабка, задня бабка, підручник). Типові деталі, рухомі і нерухомі з'єднання, види передач в токарному верстаті по дереву. Правила безпеки праці.</p>	<p><i>Характеризує</i> токарний верстат як технологічну машину.</p> <p><i>Розпізнає</i> складові частини токарного верстата.</p> <p><i>Виконує</i> прийоми установлення заготовки, підручника, задньої бабки токарного верстата.</p> <p><i>Визначає</i> типові деталі, рухомі і нерухомі з'єднання, види передач у кінематичній схемі токарного верстата.</p> <p><i>Пояснює</i> правила безпеки праці під час роботи з механізованими знаряддями праці.</p>	<p>Розвиток наочно-логічного мислення на основі аналізу роботи механізмів передавання і перетворення рухів.</p> <p>Розширення уявлень про способи виготовлення виробів циліндричної форми, застосування механізованих знарядь праці, професію токаря.</p>

9	12(8)	Розділ 3. Електромонтажні роботи		
10	4(2)	<p>Тема 1. Виготовлення виробів з розгалуженим електричним колом.</p> <p>Паралельне з'єднання елементів кола побутової освітлювальної мережі. Призначення, будова та умовні позначення на електричних схемах штепсельної розетки, плавкого запобіжника. Принципова схема освітлювального кола.</p>	<p><i>Пояснює</i> електричні схеми, <i>називає</i> умовні позначення.</p> <p><i>Визначає</i> особливості паралельного з'єднання споживачів електроенергії.</p> <p><i>Визначає</i> особливості принципової схеми та <i>наводить приклади</i> паралельного з'єднання споживачів побутової електромережі.</p>	<p>Розвиток наочно-логічного мислення на основі аналізу роботи електричної схеми.</p> <p>Розвиток мовлення та мислення на основі умінь аналізувати електричні схеми, виділяючи їх частини за функціональним призначенням.</p>
11	4(2)	<p>Тема 2. Виготовлення виробів з побутової освітлювальної апаратури.</p> <p>Правила та прийоми приєднання проводів до штепсельної вилки, розетки, запобіжної коробки, патрона. Коротке замикання. Правила безпеки при експлуатації освітлювальної мережі і виконанні побутових електромонтажних робіт. Економія електричної енергії. Професія електромонтера.</p>	<p><i>Має уявлення</i> про будову штепсельної вилки, розетки, патрона, запобіжної коробки та їх призначення.</p> <p><i>Має уявлення</i> про принципову та монтажну електричну схему побутової електромережі, види і призначення запобіжників.</p> <p><i>Має уявлення</i> та <i>пояснює</i> правила електробезпеки при експлуатації побутової електромережі і виконанні побутових електромонтажних робіт.</p>	<p>Розвиток наочно-дійового мислення, предметно-практичної діяльності, способів орієнтувальних та планувальних дій.</p> <p>Розвиток уявлень про безпечне використання електричних мереж у побуті.</p> <p>Розвиток уявлень про професію електромонтера.</p>
12	4(4)	<p>Тема 3. Монтаж електричної проводки.</p> <p>Правила монтажу розгалуженої електромережі у побуті. Розробка простої квартирної освітлювальної мережі. Електромонтажні інструменти. Монтаж квартирної мережі з однією лампочкою, розеткою, вимикачем, запобіжником. Правила безпечної праці під час виконання робіт.</p>	<p><i>Визначає</i> особливості паралельного з'єднання споживачів і джерел електроенергії.</p> <p><i>Визначає</i> особливості квартирної електромережі.</p> <p><i>Характеризує</i> використання послідовного та паралельного з'єднання споживачів у побуті.</p> <p><i>Застосовує</i> електромонтажні інструменти.</p> <p><i>Дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання робіт.</p>	<p>Розвиток наочно-дійового мислення, предметно-практичної діяльності.</p> <p>Удосконалення умінь користуватись зразками, схемами для здійснення самоконтролю.</p> <p>Збагачення активного словника назвами інструментів, пристроїв та матеріалів.</p>
13	16	Варіативна частина (для хлопців)		
14	2	Екскурсії на виробництво(для хлопців)		

Програма з обслуговуючої праці 6 клас

(70 годин, 2 години на тиждень, з них для дівчат – 52 години, для хлопців – 18 годин)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	Поняття про основні галузі господарства і технології, які в них застосовуються. Правила внутрішнього розпорядку і правила безпечної роботи у кабінеті.	<i>Характеризує:</i> Основні галузі господарства: <i>Наводить приклади:</i> Технологій, які застосовуються у різних галузях господарства: <i>Дотримується:</i> Правил внутрішнього розпорядку та безпечної праці у кабінеті.	Розвиток уявлень дітей про галузі господарства. Активізація пізнавальних інтересів учнів до різних сфер трудової діяльності людини.
3	9(5)	Розділ 1. Раціональне ведення домашнього господарства		
4	1(1)	<p>Тема 1. Нормування харчування в сім'ї.</p> <p>Відомості про енергетичну цінність харчових продуктів. Поняття про норми харчування людей різного віку, ваги, різного фізичного навантаження. Таблиці норм харчування. Вплив порушення норм харчування на організм людини.</p> <p>Практична робота. Ознайомлення з таблицями норм харчування. Розрахунок енергетичної цінності продуктів.</p>	<p><i>Характеризує:</i> енергетичну цінність харчових продуктів.</p> <p><i>Підраховує:</i> енергетичну цінність продуктів, використовуючи таблиці.</p> <p><i>Визначає:</i> норми харчування людей похилого віку, ваги за таблицями норм харчування:</p> <p><i>Дотримується:</i> норм харчування.</p> <p><i>Усвідомлює:</i> значення овочів у харчуванні людини.</p>	Формування понять про енергетичну цінність харчових продуктів. Розвиток уявлень про раціональне харчування та норми харчування. Конкретизація уявлень про норми харчування в залежності від віку людини та її ваги.

5	8(4)	<p>Тема 2. Технологія приготування страв. Особливості української національної кухні.</p> <p>Значення овочів у харчуванні людини. Використання їх для приготування страв. Способи нарізування овочів. Види салатів, їх харчова цінність. Правила приготування овочевих салатів. Приготування салату з капусти. Види теплової обробки овочів. Способи збереження вітаміну С під час обробки овочів. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час обробки овочів. Приготування дерунів. Особливості української національної кухні. Сервірування столу до обіду.</p> <p>Практична робота 1. Форми нарізання овочів.</p> <p>Практична робота 2. Приготування салату з капусти.</p> <p>Практична робота 3. Приготування дерунів.</p> <p>Практична робота 4. Сервірування столу до обіду.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Називає:</i> види салатів, їх харчову цінність. особливості обробки овочів у сучасних екологічних умовах.</p> <p><i>Називає і розпізнає:</i> інструменти і пристосування для подрібнення овочів, форми нарізання овочів.</p> <p><i>Подрібнює:</i> різні овочі для приготування салатів.</p> <p><i>Підбирає:</i> посуд, інструмент і пристосування для приготування і подавання овочевих страв.</p> <p><i>Готує:</i> овочеві страви.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування овочевих страв.</p>	<p>Розширення знань про харчові якості овочевих страв, способи їх приготування.</p> <p>Конкретизація уявлень про способи збереження харчової цінності харчових продуктів.</p> <p>Розвиток дрібної моторики, координації рухів.</p> <p>Формування практичних умінь приготування овочевих страв.</p> <p>Застосування безпечних прийомів приготування страв.</p> <p>Розвиток культури столового етикету.</p> <p>Виховання навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
6	10(4)	Розділ 2. Технологія обробки тканин і волокнистих матеріалів		

7	4(2)	<p>Тема 1. Елементи матеріалознавства.</p> <p>Види одягу. Художнє конструювання одягу. Властивості тканин. Оптичні властивості: колір, блиск. Механічні властивості: міцність, розтяжність, драпірувальність. Геометричні: ширина, довжина, товщина. Гігієнічні: гідроскопічність, повітряпроникненість, теплозахистність. Волокна рослинного походження. Розпізнавання тканин: бавовняних та льняних. Технологія виконання накладного і надстрочного швів. Ручні шви: заметувальні, наметувальні, зметувальні, виметувальні, копіювальні, прокладні.</p> <p>Практичні роботи. Розпізнавання бавовняних і льняних тканин. Виконання ручних швів. Виконання накладного і надстрочного швів.</p>	<p><i>Характеризує:</i> види одягу, текстильні волокна, ткацьке переплетення, будову тканин, властивості ниток основи і піткання.</p> <p><i>Розпізнає:</i> тканину полотняного переплетення, лицьовий та виворотний боки тканини, накладний та надстрочний шви та їх графічне зображення.</p> <p><i>Креслить:</i> графічні зображення вивчених швів.</p> <p><i>Виконує:</i> накладний і надстрочний шви та ручні шви: заметувальні, наметувальні, зметувальні, виметувальні, копіювальні, прокладні.</p>	<p>Розвиток уявлень про тканини та їх властивості.</p> <p>Конкретизація уявлень про види одягу.</p> <p>Збагачення активного словника.</p> <p>Розвиток оперативної та довготривалої пам'яті.</p> <p>Розвиток уміння розпізнавати окремі види тканин.</p> <p>Формування уявлень про технологію виконання ручних швів.</p> <p>Практичне застосування прийомів виконання ручних швів.</p> <p>Розвиток вміння аналізувати ситуацію та визначати послідовність своїх дій.</p> <p>Виховання навичок самоконтролю.</p>
---	------	--	--	--

8	6(2)	<p>Тема 2. Оздоблення виробів вишивкою.</p> <p>Українська народна вишивка - вид декоративно-ужиткового мистецтва. Види швів для вишивання. Санітарно-гігієнічні вимоги і правила безпечної роботи при вишиванні. Класифікація швів для вишивання. Види орнаментів. Технологія виконання шва "штапівка". Переведення малюнка для вишивання на тканину. Технологія виконання шва "косий хрест" по горизонталі, вертикалі, діагоналі. Поняття про композицію у вишиванні. Розробка композиції вишивки. Професія - майстер народної вишивки. Оформлення виробу вишивкою.</p> <p>Практичні роботи. Розглянути запропоновані зразки вишитих виробів. Визначити шви, використані в цих виробках. Виконання шва "штапівка", "косий хрест". Розробка композиції вишивки. Вишивання виробу.</p>	<p><i>Характеризує:</i> українську народну вишивку як традиційний вид оздоблення одягу, техніки вишивання, характерні для свого регіону. професійну діяльність майстра народної вишивки.</p> <p><i>Розпізнає:</i> вишивки.</p> <p><i>Називає і розпізнає:</i> основні види орнаментів, характерні для української народної вишивки, технологію вишивання "штапівкою" і "косим хрестиком".</p> <p><i>Визначає:</i> рапорт на орнаменті, переносить малюнок на тканину способом припорошення.</p> <p><i>Вишиває:</i> нескладні візерунки техніками "штапівка", "косий хрест".</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час вишивання.</p>	<p>Розвиток уявлень, обстежувальної діяльності та мовлення на основі розвитку словесного опису, відповідей на запитання та зацікавленого ставлення до виробу.</p> <p>Розвиток оцінювальної діяльності на основі формування умінь користуватись зразками, малюнками для здійснення самоконтролю.</p> <p>Формування самостійності виконання трудових завдань.</p> <p>Розвиток оцінювальної діяльності та мислення на основі формування вмінь аналізувати зразки виробів та співставляти з ними результати своєї роботи.</p>
9	6(4)	Розділ 3. Вузликоче плетіння технікою макраме		

10	6(4)	<p>Тема 1. Основні елементи плетіння.</p> <p>Репсовий або подвійний вузол. Правий і лівий репсові вузли. Технологія плетіння репсових вузлів. Витий ланцюг з трьох ниток. Вузликівий ланцюг з двох і чотирьох ниток. Одинарні, подвійні і потрійні вузликіві ланцюжки. Організація робочого місця. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практичні роботи. Виконання репсових вузлів. Плетіння кручених ланцюжків. Виконання вузликівих ланцюжків. Виконання вузликівого брелока для ключів.</p>	<p><i>Характеризує:</i> Основні елементи плетіння.</p> <p><i>Називає:</i> репсовий або подвійний вузол.</p> <p><i>Розпізнає:</i> правий і лівий репсові вузли.</p> <p><i>Виконує:</i> витий ланцюг з двох, трьох, чотирьох ниток.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час плетіння.</p>	<p>Удосконалення рухової діяльності та мовлення на основі розвитку умінь визначати послідовність виконання практичного завдання за запитаннями учителя (З чого починаєш виконувати плетіння? Що далі? і т.д.).</p> <p>Розвиток вміння аналізувати ситуацію та визначати послідовність своїх дій.</p>
11	6(2)	Розділ 4. В'язання гачком		
12	1(1)	<p>Тема 1. В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва у побуті.</p> <p>В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Вироби в'язані гачком. Добір гачків і ниток. Організація робочого місця. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Прийоми роботи гачком.</p> <p>Практична робота. Добір ниток та гачків для в'язання. Вправи з утворення початкової петлі, повітряної петлі.</p>	<p><i>Характеризує:</i> в'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p><i>Називає і розпізнає:</i> в'язані гачком види одягу та вироби для оформлення інтер'єру, інструменти та матеріали для в'язання гачком.</p> <p><i>Розпізнає і змальовує:</i> умовні позначення елементів на схемах для в'язання гачком.</p> <p><i>Добирає:</i> гачки і нитки для в'язання.</p> <p><i>Організовує:</i> робоче місце.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами матеріалів, інструментів та виробів. Виховання обережності та дисциплінованості в роботі.</p> <p>Розвиток оперативної пам'яті, кінестетичного сприймання.</p> <p>Виховання вміння користуватись допомогою вчителя, учнів.</p>

13	5(1)	<p>Тема 2. Техніка в'язання основних елементів.</p> <p>Техніка в'язання основних елементів і записування узорів. Умовні позначення елементів на схемах для в'язання гачком. Читання і записування схем в'язання. В'язання виробу за схемою. Правила догляду за виробами, в'язаними гачком.</p> <p>Практичні роботи. В'язання ланцюжка, півстовпчиків, стовпчиків. В'язання стовпчика з накидом в один і два прийома. В'язання виробу за схемою.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Виконує:</i> прийоми роботи гачком, в'яже основні елементи: початкову, повітряну петлю, ланцюжок, півстовпчик, стовпчик, стовпчик з накидом, переходить на наступний ряд в'язання, закріплює останню петлю.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час в'язання, правил догляду за виробами, в'язаними гачком.</p>	<p>Розвиток предметно-практичної діяльності на основі формування умінь користуватись зразками, схемами для здійснення самоконтролю.</p> <p>Розвиток цілеспрямованої уваги. Виховання зосередженості, самостійності виконання трудових завдань.</p>
14	2(2)	Розділ 5. Технологія вирощування рослин		
15	1(1)	<p>Тема 1. Технологія вирощування коренеплодів.</p> <p>Особливості вирощування коренеплодів, сорти коренеплодів. Технологія вирощування коренеплодів. Підготовка насіння моркви та столового буряку до висівання.</p> <p>Практична робота. Підготовка ґрунту під коренеплоди.</p>	<p><i>Характеризує:</i> технологію вирощування коренеплодів.</p> <p><i>Порівнює:</i> різні сорти моркви та столового буряку, біологічні властивості різних коренеплодів.</p> <p><i>Називає:</i> сорти коренеплодів.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Розвиток предметно-практичної діяльності та мислення на основі умінь обстеження та аналізу овочевих рослин.</p>
16	1(1)	<p>Тема 2. Догляд за посівами овочевих культур.</p> <p>Підготовка насіння моркви та столового буряку, висівання коренеплодів у ґрунт.</p> <p>Практична робота. Висівання коренеплодів у ґрунт і догляд за посівами.</p>	<p><i>Характеризує:</i> технологію вирощування коренеплодів.</p> <p><i>Розрізняє:</i> насіння моркви та столового буряку.</p>	<p>Розвиток практичної діяльності: вміння діяти за показом вчителя.</p> <p>Виховання навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
17	16	Варіативна частина (для дівчат)		
18	2	Екскурсії на виробництво(для дівчат)		

Програма з обслуговуючої праці 7 клас

(70 годин, 2 години на тиждень, з них для дівчат – 52 години, для хлопців – 18 годин)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	<p>Промисловість і сільське господарство як галузі матеріального виробництва. Види промисловості. Правила внутрішнього розпорядку та безпечної праці у кабінеті.</p>	<p><i>Має уявлення:</i> про промисловість і сільське господарство як галузі матеріального виробництва, про різні види промисловості.</p> <p><i>Називає:</i> основні види промисловості та галузі сільського господарства.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил внутрішнього розпорядку та безпечної праці у кабінеті.</p>	<p>Розвиток уявлень дітей про галузі господарства.</p> <p>Активізація пізнавальних інтересів учнів до різних сфер трудової діяльності людини.</p>
3	9(5)	Розділ 1. Раціональне ведення домашнього господарства		
4	1(1)	<p>Тема 1. Збалансоване харчування.</p> <p>Відомості про основні складові харчових продуктів (білки, жири, вуглеводи, мінеральні солі, вітаміни, вода), їх роль для організму людини. Основні джерела білків, жирів, вуглеводів, мінеральних солей. Енергетична цінність білків, жирів, вуглеводів, мінеральних солей. Збалансоване харчування.</p> <p>Лабораторно-практична робота: порівняння енергетичної цінності продуктів.</p>	<p><i>Має уявлення:</i> про основні складові харчових продуктів (білки, жири, вуглеводи, мінеральні солі, вітаміни, вода) їх роль для організму людини.</p> <p><i>Уміє:</i> порівнювати енергетичну цінність складових харчових продуктів.</p> <p><i>Дотримується:</i> збалансованого харчування.</p>	<p>Розширення знань про основні складові елементи харчових продуктів, їх енергетичну цінність.</p> <p>Формування прийомів визначення енергетичної цінності харчових продуктів.</p> <p>Розвиток аналітичного мислення, довготривалої пам'яті.</p>

5	4(2)	<p>Тема 2. Технологія приготування страв.</p> <p>Види крупів та макаронних виробів, їх значення у харчуванні людини. Умови та термін зберігання. Нові види макаронних виробів і круп'яних концентратів. Страви із круп та макаронних виробів. Значення попереднього замочування крупів для збереження харчової цінності продуктів. Теплова обробка крупів та макаронних виробів. Варіння основним способом як вид теплової обробки продуктів.</p> <p>Практична робота. Приготування страв із крупів та макаронних виробів. Підготовка крупів і макаронних виробів. Приготування страв із крупів та макаронних виробів, визначення їх якості.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Усвідомлює:</i> значення крупів, макаронних виробів у харчуванні людини.</p> <p><i>Знає:</i> види крупів, макаронних виробів, їх харчову цінність, інструменти і пристосування для приготування страв із крупів і макаронних виробів, молока і молочних продуктів.</p> <p><i>Уміє:</i> виконувати первинну і теплову обробку крупів, макаронних виробів, варити основним способом, запікати продукти, готувати страви із крупів, макаронних виробів.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування страв.</p>	<p>Розвиток уявлень про харчування та харчові продукти. Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів. Конкретизація уявлень про прийоми приготування борошняних та круп'яних страв. Використання безпечних прийомів роботи з гарячими рідинами. Застосування безпечних прийомів приготування страв. Розвиток культури столового етикету. Виховання навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
---	------	--	--	--

6	4(2)	<p>Тема 3. Технологія приготування страв із молока і молочних продуктів.</p> <p>Молоко і молочні продукти, їх харчова цінність. Значення молочних продуктів для організму людини. Нові види молочних продуктів та концентратів. Умови і термін зберігання молочних продуктів, ознаки їх якості.</p> <p>Посуд та інвентар для приготування страв із молока та молочних продуктів. Первинна і теплова обробка молочних продуктів.</p> <p>Поєднання у стравах крупів, макаронних виробів і молочних продуктів. Запікання як вид теплової обробки продуктів. Традиційні українські страви з молока, молочних продуктів, макаронних виробів, крупів. Особливості миття посуду після молочних продуктів.</p> <p>Практична робота. Приготування страв із молока і молочних продуктів. Приготування страв із молока і молочних продуктів. Миття посуду.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Усвідомлює:</i> значення молока і молочних продуктів у харчуванні людини.</p> <p><i>Знає:</i> види молочних продуктів, їх харчову цінність, інструменти і пристосування для приготування страв із молока і молочних продуктів.</p> <p><i>Уміє:</i> виконувати первинну і теплову обробку молочних продуктів, варити основним способом, готувати страви із молока, молочних продуктів, крупів та макаронних виробів.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування страв.</p>	<p>Розвиток уявлень про харчування та харчові продукти. Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів. Конкретизація уявлень про прийоми приготування страв з молочних продуктів. Розвиток дрібної моторики, координації рухів. Формування практичних умінь приготування молочних страв. Застосування безпечних прийомів приготування страв. Розвиток культури столового етикету. Виховання навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
7	10(6)	Розділ 2. Технологія обробки тканин і волокнистих матеріалів		

8	2(2)	<p>Тема 1. Конструкційні матеріали та їх вибір.</p> <p>Короткі відомості про волокна тваринного походження (шовк, шерсть). Способи їх отримання. Властивості шерстяних і шовкових тканин. Використання шовкових і шерстяних тканин для виготовлення швейних виробів. Зображення ткацького переплетення на схемах. Саржеве, сатинове, атласне переплетення. Рапорт переплетення. Особливості догляду за виробами, виготовленими із шерстяних та шовкових тканин.</p> <p>Практична робота. Розпізнавання шовкових та шерстяних тканин, визначення їх властивостей. Визначення виду ткацького переплетення (саржеве, сатинове, атласне).</p>	<p><i>Має уявлення:</i> про волокна тваринного походження (шовк, шерсть), способи їх отримання.</p> <p><i>Знає:</i> властивості шовкових і шерстяних тканин.</p> <p><i>Розпізнає:</i> шовкові і шерстяні тканини, види ткацького переплетення (саржеве, сатинове, атласне).</p> <p><i>Визначає:</i> рапорт переплетення.</p> <p><i>Уміє:</i> відобразити ткацьке переплетення на схемах.</p>	<p>Формування уявлень про волокна та способи їх отримання.</p> <p>Конкретизація уявлень про властивості шерстяних і шовкових тканин.</p> <p>Збагачення активного словника.</p> <p>Розвиток оперативної та довготривалої пам'яті.</p> <p>Розвиток уміння розпізнавати окремі види тканин.</p> <p>Формування уявлень про технологію виконання ткацького переплетення та зображення їх на схемах.</p>
9	4(2)	<p>Тема 2. Ручна і механічна обробка деталей.</p> <p>Технологія виконання запошивочного шва. Пришивання гудзиків: з двома отворами, з чотирма отворами, обвивання ніжки. Пришивання гачків і петель. Види петель. Дрібний ремонт одягу. Правила безпечної праці, організація робочого місця.</p> <p>Практична робота. Пришивання гудзиків з двома отворами, з чотирма отворами. Пришивання гачків і петель.</p>	<p><i>Розпізнає:</i> запошивочний шов та його графічне зображення.</p> <p><i>Креслить:</i> графічне зображення запошивочного шва.</p> <p><i>Уміє:</i> виконувати запошивочний шов, пришивати гудзики з двома отворами, з чотирма отворами, з обвиванням ніжки, пришивати гачки і петлі.</p> <p><i>Виконує:</i> дрібний ремонт одягу.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці, організації робочого місця.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Розвиток дотикового сприймання, дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p> <p>Розвиток орієнтації у мікропросторі.</p>

10	4(2)	<p>Тема 3. Вишивка як вид оздоблення текстильних матеріалів.</p> <p>Прозорі техніки вишивання. Мережки — прозора лічильна техніка вишивання. Композиція виробу, оздобленого мережками. Особливості поєднання поверхневого - нашивних і прозоро-лічильних технік під час вишивання виробу. Матеріали та інструменти для виконання мережок. Найпростіші види мережок: "одинарний прутик", "подвійний прутик", "роздільний прутик".</p> <p>Практична робота: вишивання мережок та оздоблення ними виробів. <i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Має уявлення:</i> про види оздоблення одягу, білизни, інших виробів із текстильних матеріалів прозорими техніками вишивання, композицію виробу, оздобленого мережками.</p> <p><i>Розпізнає:</i> види мережок ("одинарний прутик", "подвійний прутик", "роздільний прутик").</p> <p><i>Уміє:</i> вишивати мережки "одинарний прутик", "подвійний прутик", "роздільний прутик", обробляти краї виробу торочками, закріпленими мережкою "одинарний прутик".</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці, організації робочого місця, санітарно-гігієнічних вимог під час виконання мережок.</p>	<p>Розвиток уявлень про техніки вишивання та їх види.</p> <p>Формування прийомів виконання найпростіших вишивок.</p> <p>Розвиток самоорганізації, навичок самоконтролю, стимулювання самостійної практичної діяльності.</p> <p>Розвиток дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p> <p>Розвиток орієнтації у мікропросторі.</p>
11	6(2)	Розділ 3. Традиції декоративно-ужиткового мистецтва у побуті. В'язання спицями.		
12	1(1)	<p>Тема 1. В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p>В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Вироби в'язані спицями. Використання їх для виготовлення одягу та оформлення інтер'єру. Інструменти і матеріали для в'язання спицями. Добір спиць і пряжі. Організація робочого місця. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Прийоми роботи спицями.</p> <p>Практична робота. Добір спиць і пряжі для в'язання.</p>	<p><i>Має уявлення:</i> про в'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p><i>Називає і розпізнає:</i> види одягу та вироби для оформлення інтер'єру, в'язані спицями, інструменти і матеріали для в'язання спицями.</p> <p><i>Розпізнає і замальовує:</i> умовні позначення елементів на схемах для в'язання спицями.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами матеріалів, інструментів та виробів. Виховання обережності та дисциплінованості в роботі.</p> <p>Розвиток оперативної пам'яті, кінестетичного сприймання.</p> <p>Виховання вміння користуватись допомогою вчителя, учнів.</p>

13	5(1)	<p>Тема 2. Технологія в'язання основних петель.</p> <p>Технологія в'язання спицями: набирання початкового ряду, лицьова петля, виворотна петля, остання петля ряду. Правила переходу до наступного ряду. Закривання петель, закріплення останньої петлі. В'язані візерунки на основі лицьових та виворотних петель. Умовні позначення цих петель на схемах для в'язання спицями.</p> <p>Практична робота. В'язання зразків на основі лицьових і виворотних петель за схемами.</p>	<p><i>Уміє:</i> добирати спиці і пряжу для в'язання, організувати робоче місце, виконувати прийоми роботи спицями, в'язати лицьові й виворотні петлі, переходити на наступний ряд в'язання, закривати петлі ряду, закріплювати останню петлю.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці під час в'язання.</p>	<p>Розвиток предметно-практичної діяльності на основі формування умінь користуватись зразками, схемами для здійснення самоконтролю.</p> <p>Розвиток цілеспрямованої уваги. Виховання зосередженості, самостійності виконання трудових завдань.</p>
14	6(2)	Розділ 4. Вузликоне плетіння технікою макраме		
15	2(1)	<p>Тема 1. Основні елементи плетіння.</p> <p>Плоский вузол. Одинарні і подвійні плоскі вузли. Плоский шнур. Варіанти одинарних і подвійних плоских вузлів. Подвійний плоский вузол із зміною робочих і несучих ниток. Подвійні плоскі вузли у шаховому порядку.</p> <p>Практична робота. Виконання одинарних і подвійних плоских вузлів. Виконання подвійних плоских вузлів із зміною робочих і несучих ниток у шаховому порядку.</p>	<p><i>Характеризує:</i> основні елементи плетіння.</p> <p><i>Називає:</i> різні види вузлів.</p> <p><i>Розпізнає:</i> одинарні і подвійні плоскі вузли.</p> <p><i>Виконує:</i> одинарні і подвійні плоскі вузли, плоский шнур.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час плетіння.</p>	<p>Розвиток уявлень дітей про технологічні процеси виготовлення виробів технікою макраме.</p> <p>Конкретизація уявлень про типові техніки плетіння, матеріали та їх використання.</p> <p>Розвиток самоорганізації, навичок самоконтролю, стимулювання самостійної практичної діяльності.</p>
16	4(1)	<p>Тема 2. Техніка плетіння вузлів.</p> <p>Техніка плетіння плоских вузлів. Організація робочого місця. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота. Виготовлення підвісної кишені для гребінця технікою макраме.</p>	<p><i>Розпізнає:</i> одинарні і подвійні плоскі вузли.</p> <p><i>Виконує:</i> одинарні і подвійні плоскі вузли, плоский шнур.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час плетіння.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Розвиток дотикового сприймання, дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p>

17	2(2)	Розділ 5. Технологія вирощування рослин		
18	1(1)	<p>Тема 1. Технологія вирощування кущових декоративних рослин.</p> <p>Вирощування кущових декоративних рослин, їх естетична та захисна роль. Загальна характеристика декоративних кущів (калина, бузок, жасмин), їх оцінка і добір за українськими традиціями для конкретних умов регіону і території. Способи розмноження, садіння, догляд за рослинами. Захист від шкідників та хвороб.</p> <p>Практична робота. Саджання декоративних рослин. Вибір та висаджування саджанців. Естетичне оформлення (фігурне обрізування) кущів. Догляд за рослинами.</p>	<p><i>Характеризує:</i> кущові декоративні рослини.</p> <p><i>Розпізнає:</i> сорти декоративних кущів.</p> <p><i>Порівнює:</i> технологію вирощування.</p> <p><i>Доглядає:</i> за декоративними кущами.</p>	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Розвиток обстежувальної діяльності та мислення на основі обстеження та аналізу кущових декоративних рослин.</p> <p>Удосконалення практичної діяльності: вміння діяти за показом вчителя.</p> <p>Виховання бережливого ставлення до живої природи, естетичного сприймання, навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
19	1(1)	<p>Тема 2. Технологія вирощування плодово-ягідних культур.</p> <p>Значення ягід у харчуванні людини. Основні плодово-ягідні культури (малина, смородина, порічки) та їх біологічні особливості. Вегетативне розмноження плодово-ягідних культур (живцями, відводками). Догляд за плодово-ягідними культурами. Способи екологічно чистих методів боротьби зі шкідниками і хворобами рослин.</p> <p>Практична робота. Вирощування плодово-ягідних культур. Заготівля і зберігання живців плодово-ягідних культур. Підготовка ґрунту і висаджування живців.</p>	<p><i>Характеризує:</i> технологію вирощування плодово-ягідних культур.</p> <p><i>Обґрунтовує:</i> значення ягід у харчуванні людини.</p> <p><i>Порівнює:</i> біологічні особливості основних плодово-ягідних культур.</p> <p><i>Висаджує:</i> живці плодово-ягідних культур.</p> <p><i>Доглядає:</i> за живцями плодово-ягідних культур.</p> <p><i>Розпізнає:</i> хвороби рослин.</p> <p><i>Застосовує:</i> методи боротьби зі шкідниками.</p>	<p>Розвиток уявлень дітей про рослинний світ, плодово-ягідні культури, технологію їх вирощування.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, дотику, процесів пізнавальної діяльності.</p> <p>Розвиток мовлення, збагачення словникового запасу.</p> <p>Виховання бережливого ставлення до живої природи.</p>
20	16	Варіативна частина (для дівчат)		
21	2	Екскурсії на виробництво(для дівчат)		

Програма з обслуговуючої праці 8 клас

(70 годин, 2 години на тиждень, з них для дівчат – 52 години, для хлопців – 18 годин)

№ п/п	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	1(1)	Вступне заняття		
2	1(1)	Повторення правил внутрішнього розпорядку і правил безпечної праці у кабінеті.	<i>Дотримується:</i> правил внутрішнього розпорядку і правил безпечної праці у кабінеті.	Розвиток уваги, дисциплінованості, навичок самоконтролю.
3	9(5)	Розділ 1. Раціональне ведення домашнього господарства		
4	1(1)	<p>Тема 1. Бюджет сім'ї.</p> <p>Витрати сім'ї. Доходи сім'ї. Бюджет сім'ї, шлях збільшення його доходної частини.</p> <p>Практична робота. Розрахунок витрат сім'ї на тиждень.</p>	<p><i>Називає:</i> види витрат і доходів сім'ї.</p> <p><i>Складає:</i> бюджет сім'ї.</p> <p><i>Пропонує:</i> шляхи збільшення доходної частини бюджету сім'ї.</p>	<p>Формування уявлень про бюджет сім'ї та раціональне використання коштів.</p> <p>Розвиток аналітичного мислення, пам'яті.</p>
5	4(2)	<p>Тема 2. Технологія приготування м'ясних страв.</p> <p>Значення м'яса та м'ясних продуктів для харчування людини. Визначення доброякісності м'яса, терміни й умови його зберігання. Страви із м'яса. Загальні правила приготування варених, смажених і тушкованих м'ясних страв.</p> <p>Практична робота. Приготування м'ясних страв: тюфтелі, котлети, гуляш, бефстроганов, м'ясне рагу та ін.</p>	<p><i>Характеризує:</i> значення м'ясних продуктів для харчування людини.</p> <p><i>Визначає:</i> доброякісність м'ясних продуктів.</p> <p><i>Виконує:</i> прийоми первинної обробки м'яса.</p> <p><i>Готує:</i> страви із м'яса.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування страв з м'яса.</p>	<p>Розвиток уявлень про харчування та харчові продукти.</p> <p>Розширення уявлень про українські національні страви.</p> <p>Конкретизація уявлень про способи визначення доброякісності м'ясних та рибних продуктів.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження.</p>

6	4(2)	<p>Тема 3. Страви з риби та сервірування святкового столу.</p> <p>Харчова цінність риби і рибних продуктів. Визначення їх доброякісності, терміни й умови зберігання. Маркірування консервів. Прийоми первинної переробки риби. Основні види теплової обробки риби (варіння, смаження, тушкування). Види перших страв. Загальні правила приготування перших страв. Борщ - українська національна страва. Сервірування столу до обіду. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час приготування страв. Порядок подавання страв. Розміщення страв на святковому столі, українські національні традиції сервірування столу.</p> <p>Практична робота. Приготування перших страв - суп, борщ, розсольник, юшка; рибні закуски та другі страви – оселедець з овочами, смажена риба, запечена риба, рибні котлети. Добір і підготовка столового посуду, приборів, сервірування столу.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Характеризує:</i> значення рибних продуктів для харчування людини.</p> <p><i>Визначає:</i> доброякісність рибних продуктів.</p> <p><i>Виконує:</i> прийоми первинної обробки риби.</p> <p><i>Готує:</i> страви із риби.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час приготування страв з риби та перших страв.</p> <p><i>Сервірує:</i> стіл до обіду.</p> <p><i>Називає:</i> види перших страв.</p> <p><i>Добирає і підготовлює:</i> столовий посуд до сервірування.</p> <p><i>Визначає:</i> порядок сервірування столу.</p> <p><i>Розміщує:</i> посуд і прибори на столі.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час сервірування столу.</p> <p><i>Характеризує:</i> професію офіціанта.</p>	<p>Розвиток уявлень про харчову цінність рибних продуктів.</p> <p>Уточнення уявлень про кухонний інвентар та його призначення.</p> <p>Удосконалення рухової сфери, дрібної моторики шляхом самоконтролю рухів, м'язових навантажень, відпрацювання злагодженості, координованості рухів.</p> <p>Розвиток предметно-практичної та планувальної діяльності на основі визначення послідовності виконання дій.</p> <p>Розвиток вмінь орієнтуватися у часі у ході приготування страв.</p> <p>Використання безпечних прийомів приготування страв.</p> <p>Виховання культури столового етикету.</p>
8	10(6)	Розділ 2. Традиції декоративно-ужиткового мистецтва у побуті. В'язання виробів спицями та гачком.		

7	4(2)	<p>Тема 1. Вишивка як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Оздоблення виробів (серветки).</p> <p>Регіональні особливості оздоблення виробів в українських національних традиціях. Лічильна гладь. Поверхнево-нашивна лічильна техніка вишивання, види лічильної глади (пряма, коса, качалочна). Техніка вишивання "занизування". Композиція виробів, оздоблених лічильною гладдю, занизуванням. Технологія вишивання лічильною гладдю, занизуванням. Підрублювання виробу мережкою.</p> <p>Практична робота 1. Вправи на вишивання гладдю. Розпізнавання технік лічильної глади та занизування на зразках. Вправи на вишивання різними видами лічильної глади, занизуванням.</p> <p>Практична робота 2. Розробка композиції оздоблення виробу (серветки). Вибір виробу для вишивання. Самостійна розробка композиції вишивки. Перенесення візерунка на тканину. Підрублювання виробу мережкою.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Характеризує:</i> регіональні особливості оздоблення виробів в українських національних традиціях.</p> <p><i>Розпізнає:</i> техніки лічильної глади та занизування.</p> <p><i>Розробляє:</i> композицію виробів, оздоблених лічильною гладдю, занизуванням.</p> <p><i>Вишиває:</i> техніками "лічильна гладь", "занизування".</p> <p><i>Обробляє:</i> край виробу підрублюванням мережкою.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог під час вишивання.</p>	<p>Розширення уявлень про українські національні традиції оздоблення виробів.</p> <p>Конкретизація уявлень про техніки вишивання та типові інструменти і приладдя для їх виконання у сучасних технологічних процесах оздоблення виробів.</p> <p>Активізація пізнавального інтересу до ручної праці.</p> <p>Розвиток естетичних смаків на основі вибору композиції виробів.</p> <p>Удосконалення орієнтації у мікропросторі, координації рухів пальців обох рук, дрібної моторики, орієнтувальних та планувальних дій.</p> <p>Розвиток аналізуючого обстеження, оперативної пам'яті, кінестетичного сприймання, вміння користуватись допомогою вчителя та учнів.</p>
---	------	--	---	---

9	2(2)	<p>Тема 2. Українські народні традиції в оформленні в'язаних виробів.</p> <p>Використання у побуті виробів, в'язаних гачком і спицями, та їх поєднання. Українські народні традиції в їх оформленні. Елементи в'язання спицями: накид, пров'язування двох петель разом, вив'язування із однієї петлі двох. Їх схематичне зображення. Нерівномірне збільшення і зменшення ширини в'язаного полотна. Поєднання технік в'язання гачком і спицями у виробі. Використання розрахунків для в'язання. З'єднання деталей вертикальним трикотажним швом.</p> <p>Практична робота. Розрахунки для в'язання. В'язання за кресленням.</p>	<p><i>Характеризує:</i> українські народні традиції в оформленні виробів, в'язаних гачком і спицями.</p> <p><i>Виконує:</i> основні елементи в'язання спицями і гачком, рівномірне і нерівномірне збільшення і зменшення ширини в'язаного полотна.</p> <p><i>Читає:</i> схеми в'язання гачком і спицями, креслення деталей в'язаних виробів.</p> <p><i>Розраховує:</i> кількість елементів в'язання деталей виробів за зразком і кресленням.</p>	<p>Розширення уявлень дітей про українські народні традиції в оформленні виробів, застосування в'язаних виробів у побуті.</p> <p>Розвиток естетичних смаків.</p> <p>Розвиток дотикового сприймання, дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p> <p>Конкретизація уявлень про техніки в'язання, їх схематичне зображення.</p>
10	4(2)	<p>Тема 3. В'язання виробу.</p> <p>Підбір виробу для виготовлення. Добір інструментів і матеріалів. Розрахунки для в'язання. Вправи на рівномірне збільшення і зменшення ширини в'язаного полотна. В'язання деталей за кресленням.</p> <p>Практична робота. В'язання деталей за кресленням. З'єднання деталей вертикальним трикотажним швом. Оздоблення виробу.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Застосовує:</i> вертикальний трикотажний шов для з'єднання деталей.</p> <p><i>В'яже:</i> виріб спицями і гачком за схемами і кресленнями.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог під час в'язання спицями і гачком.</p>	<p>Удосконалення способів орієнтувальних дій, з'єднання деталей, планувальних дій.</p> <p>Розвиток дотикового сприймання, дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p>
11	12(4)	Розділ 3. Вузликкове плетіння технікою макраме.		

12	6(2)	<p>Тема 1. Основні елементи плетіння. Бриди. Горизонтальна брида. Вертикальна брида, похила брида. Похилі бриди у вигляді ламаної прямої (зигзаг). Перехресні похилі бриди. Похилі бриди у вигляді ромба. Похила брида у вигляді листка. Ромбовидні узори. Квіти із похилих брид.</p> <p>Практична робота. Основні елементи плетіння. Плетіння горизонтальної бриди. Плетіння вертикальної бриди. Плетіння похилої бриди.</p>	<p><i>Характеризує:</i> основні елементи плетіння. <i>Розпізнає:</i> техніки плетіння брид: горизонтальних, вертикальних, похилих. <i>Розробляє:</i> схеми для плетіння панно. <i>Виконує:</i> горизонтальні, вертикальні, похилі бриди.</p>	<p>Розвиток мовлення та мислення на основі словесної характеристики виробу, аналізу послідовності виготовлення виробу. Удосконалення способів орієнтувальних дій, з'єднання деталей, планувальних дій. Розвиток самоорганізації, навичок самоконтролю, стимулювання самостійної практичної діяльності.</p>
13	6(2)	<p>Тема 2. Техніка плетіння брид. Технологія плетіння брид. Схематичне зображення брид. Розробка схем плетіння самостійно.</p> <p>Практична робота. Виготовлення вузликowego панно з використанням різних видів брид.</p> <p><i>Тематичне оцінювання.</i></p>	<p><i>Виготовляє:</i> вузликowe панно з використанням різних видів брид. <i>Дотримується:</i> правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог під час плетіння.</p>	<p>Розвиток мислення та мовлення, планувальної діяльності шляхом проговорювання своїх дій. Розвиток дрібної моторики, аналізуючого обстеження, координації рухів пальців обох рук.</p>
14	2(2)	Розділ 4. Технологія вирощування рослин.		
15	1(1)	<p>Тема 1. Технологія вирощування картоплі та кукурудзи. Основи агротехніки вирощування картоплі. Способи підживлення рослин. Визначення стиглості врожаю. Сорти кукурудзи. Вимоги до ґрунту. Способи висівання кукурудзи.</p>	<p><i>Називає:</i> сорти картоплі та кукурудзи. <i>Визначає:</i> стиглість картоплі, кукурудзи. <i>Характеризує:</i> агротехніку вирощування картоплі та кукурудзи.</p>	<p>Розвиток уявлень учнів про рослинний світ. Удосконалення орієнтування в найближчому оточенні. Розвиток пізнавального інтересу до сільськогосподарських робіт. Розвиток аналізуючого обстеження, дотику, процесів пізнавальної діяльності.</p>

16	1(1)	<p>Тема 2. Технологія вирощування плодових дерев.</p> <p>Загальна характеристика плодових дерев регіону. Поняття про технологію розмноження і вирощування плодових дерев регіону, своєї місцевості. Догляд за плодовими деревами пришкільної території, захист від шкідників і хвороб механічним і біологічним способами. Садовий інвентар, правила користування ним та безпека праці.</p> <p>Практична робота. Обмащування штамбів дерев вапном.</p>	<p><i>Характеризує:</i> плоді дерева регіону, своєї місцевості.</p> <p><i>Доглядає:</i> за плодовими деревами пришкільної території.</p> <p><i>Називає:</i> способи захисту від шкідників.</p> <p><i>Наводить:</i> приклади різних прийомів розпушування ґрунту.</p> <p><i>Дотримується:</i> правил користування садовим інвентарем та безпечної праці ним.</p>	<p>Розвиток уявлень про технологію вирощування плодових дерев та захисту від шкідників.</p> <p>Розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових дій та об'єктів.</p> <p>Виховання бережливого ставлення до живої природи.</p> <p>Виховання навичок взаємодії, дисциплінованості.</p>
17	16	Варіативна частина (для дівчат)		
18	2	Експерсії на виробництво(для дівчат)		